

*Авксентьева Г. А.,**кандидат філологічних наук,**завідувач кафедри української та зарубіжної літератур**ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний**університет імені К. Д. Ушинського»*

АВТОРСЬКІ ЖАНРОВІ МОДЕЛІ У ЗБІРЦІ Є. КОНОНЕНКО «СИМБАЛАЙН»

Анотація. У статті здійснено аналіз творів, що увійшли до збірки Є. Кононенко «Симбалайн», щодо їх жанрової специфіки. У визначенні жанрових ознак задіяні праці Н. Копистянської, А. Гурбанської, В. Пахаренка та ін.

З'ясовано, що письменниця доволі уважно ставиться до оформлення та укладання збірок прозових творів. Це особливо стосується аналізованої збірки. До збірки «Симбалайн» увійшло десять художніх текстів, під час інтерпретації яких враховано авторське жанрове визначення щодо однієї повісті, чотирьох новел та п'яти поезій. Заперечення викликає перший твір книги («Симбалайн»), стосовно якого доведено, що зазначений текст не належить до жанру новели. Встановлено, що «Симбалайн» має ускладнену структуру, доволі тривале у часі висвітлення особливостей життя родини, тому за жанром це повість. У поетикальному плані її характеризують такі риси, як ліризм, психологізм, протагоністи-інтелектуали, тому за жанровим різновидом це лірична інтелектуально-психологічна повість.

У результаті аналізу повісті «Альбіна» доведено застосування авторкою форми ліричного звернення, ретроспективного типу композиції. У творі, окрім протагоністів, є цілий ряд другорядних персонажів. Визначено, що за жанровим різновидом це соціально-психологічна повість сповідального типу.

Встановлено, що інші прозові твори у збірці мають риси новелістичного жанру. Їм притаманні такі риси, як: лаконізм, фрагментарний динамічний сюжет, ліризм, психологізм. В емоційному плані переважають почуття смутку, журби. Тому закономірно ці новели визначено як елегійні. У композиції збірки епічні тексти чергуються з ліричними, які, в свою чергу, сприймаються як філософський епілог до повістей і новел. Поезії написані у жанрі сонету та елегії. Усе зазначене дає підстави зробити висновок про пошуково-новаторський характер збірки Є. Кононенко «Симбалайн».

Ключові слова: жанр, повість, новела, психологізм, елегія, сонет.

Постановка проблеми. У сучасному літературознавстві проблеми жанрології становлять основу осмислення, його фундамент, а теоретичними аспектами дослідження жанру займається окрема наука генологія, у якій розрізняють традиційно три роди літератури, кожен з яких має власну історично зумовлену систему жанрів із чітко окресленими канонами. Проблема жанру передбачає розподіл на підставі певних ознак творів до тієї чи іншої групи. Під поняттям «жанр» розуміємо «... сукупність і взаємозв'язок основних, визначених і стійких жанрових ознак, які складаються у групах творів протягом тривалого часу і дають підставу об'єднувати витвори різних епох, різних наро-

дів під загальним поняттям і назвою» [1, с. 32]. У результаті чого розрізняють поняття «роман», «трагедія», «поема», «есе» та ін. А дослідження поезики окремого художнього твору неможливе без детального вивчення його жанрової специфіки, оскільки жанр як формально-змістова категорія впливає на композиційні, хронотопі, нарративні, образні координати художнього тексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Щодо проблем жанрології маємо ряд ґрунтовних напрацювань вітчизняних літературознавців таких, як: Ніна Бернадська, Тетяна Бовсунівська, Антоніна Гурбанська, Іван Денисюк, Нонна Копистянська, Василь Марко, Микола Ткачук, Василь Фащенко та інші. Так, у монографії Нонни Копистянської «Жанр, жанрова система у просторі літературознавства» здійснюється теоретичне обґрунтування понять «жанр» та «жанрова система», акцентується увага на труднощах у визначенні та неузгодженості термінології, а також розробляються авторські методики вивчення жанру та жанрової системи. Дослідниця пропонує чотири взаємопов'язані сфери обґрунтування зазначених категорій [1, с. 32–78] та здійснює їх практичне втілення на прикладах аналізу жанрів поеми, казки, балади, роману [1, с. 79–248].

Літературознавець Тетяна Бовсунівська у ґрунтовній праці «Теорія літературних жанрів: жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману» детально аналізує різноманітні вітчизняні та зарубіжні жанрові теорії, що формувалися у літературознавстві впродовж ХХ–ХХІ століття з акцентом на жанрових складниках роману [2, с. 7–63]. У переважній більшості сучасних наукових розробок увага, як правило, зосереджується на жанровій специфіці роману. У запропонованій розвідці зосередиться на дослідженні жанрів повісті та новели.

Метою статті є ґрунтовний аналіз авторських жанрових моделей у збірці Євгенії Кононенко «Симбалайн».

Виклад основного матеріалу. Сучасну українську літературу не можливо уявити без доволі значної кількості талановитих творчих особистостей. Це: Ліна Костенко, Валерій Шевчук, Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Марія Матіос, Сергій Жадан, Ірен Роздобудько, Василь Шкляр, Марина Гримич, Дмитро Шупта, Наталка Сняданко і т. д. Привертає увагу самотністю та оригінальністю творчий доробок Євгенії Кононенко. Це знана в українському мистецькому середовищі письменниця та перекладачка. У чисельному доробку мисткині є як оригінальні художні твори (поезія та дитячі книги, романи та повісті, оповідання та новели), так і переклади з французької та англійської мов, дослідження в галузі культурології, журналістські статті. А ще письменниця повсякчас звертається до жанру есе, її приваблюють цікаві постаті та знакові місця. Згадати хоча б її збірки «Зустріч у Сан-Франциско» (2006),

«Героїні та герої» (2010), «У черзі за святою водою» (2013), «Слово свого роду» (2019).

Особливе зацікавлення викликають новелістичні збірки письменниці «Колосальний сюжет» (1998), «Повії теж виходять заміж» (2004), «Без мужика», «Новели для нецілованих дівчат» (2006), «Книгарня «ШОК» (2010), «Кат» (2014), «Симбалайн» (2015), «Празька химера» (2019) та ін.

Визначаючи творчі здобутки авторки, літературознавці фіксують її увагу до долі жінки у кризовий період української історії. Зокрема, письменниця і літературознавець Ніла Зборовська наголошувала: «У творчості Є. Кононенко йдеться про психологічну жіночу ситуацію в час великих суспільних перемін...» [3, с. 59]. Для жінки-прозаїки наскрізним образом є образ жінки, її життя-існування у кризовій ситуації, під час кардинальних змін у суспільстві. Героїня Євгенія Кононенко – це жінка різного віку, різного соціального стану, різних поглядів на світ. Такою є героїня романів, повістей, новелістичних збірок мисткині.

На наш погляд, Євгенія Кононенко завжди доволі уважно ставиться до оформлення та укладання збірок прозових творів. Підтвердженням цього є доволі вдало структуровані збірки «Повії теж виходять заміж», «Книгарня «ШОК», «Симбалайн». Зосередимо нашу увагу на останній із названих книг.

Збірка Є. Кононенко «Симбалайн» була надрукована у видавництві «Кальварія» у 2015 році. До збірки увійшло десять художніх текстів. Авторка визначає жанрові параметри творів, що її складають. А це дає можливість читачеві зорієнтуватися у чисельній продукції, що видається сьогодні. Аналіз жанрової специфіки творчості письменника враховує авторські жанрові визначення. У зв'язку з чим літературознавець Нонна Копистянська наголошує, що в них «відбивається історично зумовлений процес диференціації та синтезу. Свої жанрові пошуки письменниці часто обґрунтовують у передмовах, статтях, нотатках і у самих творах» [1, с. 19]. Так, у підзаголовку зазначено, що у збірці представлені: «Повість, новели, поезії» [4, с. 3]. У змісті зазначено п'ять епічних та п'ять ліричних творів. Зосередимо увагу на творах першої групи. Серед них виділяємо: «Симбалайн (Телевізор на шафі)», «Кулон з мадонною», «Альбіна», «Життя – театр...», «Перший».

Першим твором збірки є текст із назвою «Симбалайн (Телевізор на шафі)». Якщо керуватися авторським визначенням жанру, то це – новела. Але це жанр, якому, як підкреслює В. Фащенко, притаманні такі риси, як стислість, лаконізм, наявність однієї незвичайної події [5, с. 159–161]. У названому тексті можна виокремити декілька подій. Тому ми вважаємо слушною думку літературознавця Галини Авксентьєвої, яка наголошує, що «Симбалайн (Телевізор на шафі)» – це повість, яка складається з двох епізодів, тобто двох новел [6, с. 9]. У творі є два подієвих епізоди, через які ретроспективно осмислюється двадцятирічне подружнє життя героїв (тобто маємо не один епізод із життя персонажів). У першому епізоді зображується зимовий відпочинок біля моря чоловіка та дружини (до речі, Євгенія Кононенко не випадково не дає імена протагоністам, підкреслюючи, напевно, типовість ситуації), які відзначають надзвичайно особистісне свято під пісню «Симбалайн». Авторка повсякчас наголошує, що подружжя щасливе, вони «приїхали святкувати навіть не річницю весілля, а дату, яку святкують лише дуже щасливі подружжя. Святкувати свій «Симбалайн» [4, с. 8]. У назву твору винесено відому пісню групи

«Pink Floyd», яка набуває символічного звучання для протагоністів, адже уособлює їхнє кохання. А в поетикальному аспекті використання прямої вказівки на назву музичного твору, постійне його звучання дає підстави вести мову про інтермедіальність твору [7, с. 101].

Конфлікт фокусується уже у перших рядках повісті, що становлять її зав'язку. Під час відпочину дружина повідомляє про одруження Марка (різні варіанти сприйняття-пригадування цієї звістки чоловіком створюють уявлення про складну ситуацію у родині). Саме хвороблива реакція чоловіка на подію дає зрозуміти, що не все так ідеально, і не такі уже й щасливі протагоністи. Марко був не лише колегою по роботі, а й коханцем дружини, про що згодом дізнається читач. Таким чином, у першому епізоді логічно обґрунтовано є поява вставної новели, з якої читач дізнається історію з телевізором на шафі, а точніше про розправу науковця-чоловіка, який пропагував «ліберальні погляди на дошлюбне, шлюбне й позашлюбне» [4, с. 16], над дружиною-зрадницею. А поведінка чоловіка-інтелектуала порівнюється наратором та й іншими персонажами з поведінкою «ревнивого алкоголіка» [4, с. 17].

У другому епізоді повісті авторка детально зображує перебування подружжя у будинку Марка та Марини. Якщо у першому епізоді домінують емоційні спогади про минуле життя родини на фоні пейзажів морського узбережжя («Вітер в обличчя на набережній став такий шалений, що вони мимоволі розвернулися й рушили в протилежний бік... На морі було повно лебедів, чого не буває влітку» [4, с. 10]), то у другому епізоді спостерігаємо риси повістєвого жанру: детальний портрет Марини («... Марина видається стрункою, як дівчина... Вона справді дуже мила: чарівна посмішка, ямочки на щоках» [4, с. 21]), увага до інтер'єру будинку Марка, у якому герої почувалися «... несподівано добре» [4, с. 22]. Проаналізовані епізоди можна трактувати як окремі новели. Тому за жанром твір визначаємо як новелістичну повість. Спостерігаємо своєрідний авторський жанровий симбіоз.

До того ж повість «Симбалайн (Телевізор на шафі)» надзвичайно особистісна, багата на рефлексії протагоніста. Тому за жанровим різновидом – це лірична інтелектуально-психологічна повість.

Із названих текстів найбільшим обсягом і центральною позицією у збірці вирізняється «Альбіна». У творі крізь світосприйняття дорослої жінки Анастасії (яка і є наратором) відбувається осмислення власного життя, дитинства, місця у ньому сусідської дівчинки Альбіни. У повісті простежується ретроспективний тип композиції. Героїня повсякчас згадує далеке минуле, усвідомлюючи з висоти прожитих років, не дивлячись на запевняння матері та бабусі про відносно щасливе життя родини, що воно було «сірим й ординарним» [4, с. 53]. А найкраще, що було у дитинстві, пов'язане з Альбіною.

Повість «Альбіна» можна трактувати як своєрідне ліричне звернення до вже покійної подруги дитинства. Анастасія прагне осмислити власне минуле, дошукатися причин драматичних колізій в особистому житті та трагедійної долі дівчинки-сусідки наділеної надзвичайними здібностями. Доволі влучно авторка передає внутрішній стан та переживання героїні уже з перших рядків твору: «Єдиною нетривіальною сутністю мого ординарного дитинства була Альбіна» [4, с. 53].

Підтвердження жанрової специфіки «Альбіни» знаходимо і в самому тексті: «Історія моїх стосунків із цією чванькува-

тою дівцею – то окрема історія, яка заслуговує на окрему повість» [4, с. 64]. Мова йде про однокласницю Тасю Ковалець, напружені стосунки з якою можуть бути приводом для написання окремого твору.

За жанром «Альбіна» є повістю, адже у творі спостерігаємо типологічні риси саме цього жанру: «обсяг твору (повість більша за оповідання, але менша за роман); рівень розгортання сюжету; композиційна парадигма (кількість персонажів, у т. ч. другорядних, докладність характеристики героїв, розлогість описів тощо)» [8, с. 142]. У «Альбіні» простежуємо однолінійний сюжет (історія життя Анастасії, яку доля звела з незвичайною дівчинкою Альбіною), за обсягом твір найбільший у збірці, має доволі розгалужений сюжет, ряд другорядних персонажів (бабуся героїні, її матір – Валентина Львівна, однокласниця Тася Ковалець, матір Альбіни – тьотя Ната, Олег, дядя Рубік, Гога Циган).

У зазначеній повісті помічаємо детальні характеристики персонажів, портрети, урбаністичні пейзажі, інтер'єри та екстер'єри. У повісті «Альбіна» сюжет розгортається поступово через спогади героїні, акцентується увага на детальному аналізі конфлікту, який турбує наратора ще з дитинства: «Альбіно, білий янголе! Чим більше часу минає відтоді, тим більше я думаю про тебе. Заглиблююся у свою дитячу пам'ять шукаю там усе, пов'язане з тобою, зіставляю це з тим, що знаю зараз» [4, с. 53]. Саме спогади Анастасії, її саморефлексії визначають психологічну складову тексту.

За жанровим різновидом – це соціально-психологічна повість сповідального типу з елементами кримінально-детективного жанру (у творі заявлено про смерть Альбіни, а Анастасія з Олегом з'ясовують обставини смерті дівчини та знаходять убивцю), у якій детально розкриваються умови життя киян за радянських часів (старі, не придатні до життя помешкання, без зручностей у центрі Києва). Наратором виступає головна героїня, що фіксує суб'єктивну складову оповіді.

До збірки Є. Кононенко «Симбалайн» увійшли ще й три новели: «Кулон з мадонною», «Життя – театр...», «Перший». Їх жанрове визначення не викликає заперечень. Серед сутнісних ознак зазначених творів можна виділити наступні: лаконізм, фрагментарний динамічний сюжет, представлений, як правило, трьома складовими (зав'язка, кульмінація та непередбачувана розв'язка), розповідь про один незвичайний епізод чи подію у житті персонажа (у «Кулоні з мадонною» розповідається про інтимний зв'язок із дівчиною, яка виявилася донькою протагоніста; у новелі «Життя – театр...» передається спілкування подруг щодо порозуміння з чоловіками у родині, у результаті – порозуміння відновлюється, а подруги стають колишніми; а новела «Перший» становить собою спогад жінки про перше кохання, яке було зруйноване втручанням матері в особисте життя доньки), прагнення через окремий епізод, вчинок показати переживання, роздуми протагоністів.

Новели письменниці є ліричними та психологічно насиченими. Ганна Токмань, аналізуючи новелу «Нові колготи» (збірка «Повії теж виходять заміж»), звертає увагу на таку рису індивідуального стилю авторки, як діалогічність. Дослідниця зазначає: «Короткі, але емоційно насичені розмови героїв роблять текст легким для сприймання, створюють ілюзію присутності читача у реальній ситуації, в яку потрапили літературні персонажі. Їхні репліки часто мають психологічний підтекст» [9, с. 298]. Важливим засобом розкриття характеру у новелах, що складають аналізовану збірку, також стає діалогічне мовлення. Через діалоги

та вчинки персонажів розкриваються у новелах абсурдно-драматичні ситуації, порушуються складні питання, на які авторка не дає відповіді. Вона «... примушує читача замислитися над складними проблемами буденного життя і самотужки відповісти на виклики, які воно нам готує» [9, с. 299]. Таким чином, прозаїк робить свого читача активним.

Аналізована книга Є. Кононенко вирізняється з-поміж інших збірок новаторськими підходами щодо її композиції. Повісті «Альбіна» та «Симбалайн (Телевізор на шафі)», новели «Кулон з мадонною», «Життя – театр...», «Перший» чергуються з ліричними творами та складають збірку, присвячену зображенню жінки у різних життєвих ситуаціях. Для Євгенії Кононенко ця тема не нова, але презентація матеріалу у «Симбалайні» «... навіть для неї – дуже особистісна, відверта та еротична книжка – тут має голос не лише внутрішня жінка, а й внутрішній чоловік Євгенії Кононенко» [4, с. 4].

Використовує авторка оригінальну архітектоніку книги, особливстю якої є введення поезій як епілог до повістей та новел. Ліричні мініатюри тісно пов'язані з попереднім твором та сприяють конкретизації авторських думок та переживань щодо проблем, порушених у творах. Так, своєрідним епілогом до повісті «Симбалайн» сприймається поезія «В житті існує зовсім інший берег», яка продовжує переживання письменниці з приводу швидкоплинності часу та неминучості прощання з коханою людиною: «А ми удвох спустошені, замерзлі, / Немов спасіння, ми чекали ранку / В страшну останню мить перед світанком...» [4, с. 31]. За строфічною організацією твір є сонетом (14 рядків, є теза, антитеза та синтеза) з нетрадиційною строфікою: поєднання шестирядкової та восьмирядкової строфи.

Інтимно-філософською поезією «Я читаю книгу життя» завершується новела «Кулон з мадонною». У поезії простежуються мотиви суму та невизначеності в житті. Центральним конфліктом є протистояння власного «Я» ліричного героя із «хвилями космічної куряви» [4, с. 51].

Повість «Альбіна» визначається екзистенційним осмисленням раптової смерті головної героїні, протагоністи відчувають невичерпну тугу через передчасну втрату непересічної особистості. Такими ж мотивами пройнята лірично-філософська мініатюра «І рукавички забуті в телефонній будці». Сумні настрої з приводу смерті Альбіни авторка передає темною гамою чорних кольорів: «... і чорні вулиці та вічні ліхтарі...» [4, с. 109]. Лейтмотивом поезії виступає образ дощу, який символізує духовне очищення: «...Все проллється дрібним дощем / І не залишиться нічого / Тільки невинувато велика туга» [4, с. 109].

Продовжує філософські роздуми письменниці щодо абсурдних іноді перипетій життя поезія «І нині ще триває дивне дійство» (епілог новели «Життя – театр...»). І в новелі (головна героїня театральний критик), і в ліричній мініатюрі постають проблеми творчості, які інтерпретуються через художньо довершені поетичні епітети: процес творчості передається через образи «дивного дійства» та «сакрального буття», що вимагає «неприкаяного натхнення», «високих дум», «вічних слів» [4, с. 125]. Доречним є порівняння віршів із «шляхетним військом» [4, с. 125]. У поезії авторка застосовує прийом контрасту як на текстуальному рівні (мистецтво – суворя реальність сьогодення), так і на підтекстовому, філософському рівні (життя – смерть). Глибоким пафосом перейняті заключні рядки аналізованої філософської поезії, що виражають його ідею:

«...Та жодне слово із чужих рядків / Не резонує з плином сьогодення!...» [4, с. 125].

Логічним продовженням новели «Перший» є лірична мініатюра «Безсоння», у якій мотиви меланхолії переходять у елементи страху та жаху. З цією метою письменниця декілька разів використовує епітет «чорний»: «чорний кіт», «чорні вікна, що злилися із ніччю» [4, с. 156]. Пов'язуючи емоційне переживання подій, що трапилися у новелі «Перший», можна уявити, що мова йде про ліричного героя, який потрапив на лікарняне ліжко, через біль та суїцидальні думки, його охопило безсоння. Образ «чорного kota» символізує погану прикмету «тим, хто встане раніше за всіх» [4, с. 156]. Оригінальним є невизначено-особовий образ, який авторка називає «хтось» [4, с. 156], і який можна пов'язати із символічним образом смерті: «Хтось до скла притулившись обличчям, / За незримим віконцем стоїть» [4, с. 156].

Підсумовуючи аналіз поезій, необхідно звернути увагу на їх жанрові характеристики. Поезія «В житті існує зовсім інший берег», представлена після повісті «Симбалайн», як ми уже наголошували, є сонетом. Інші чотири поезії доцільно охарактеризувати як елегії, їм притаманні «настрої журби, смутку... звучить скарга на життєві негаразди, містяться гіркі роздуми про швидкоплинність людського життя» [10, с. 77]. Елегія як жанр має свою специфіку та й не усі сумні твори слід вважати елегіями. Проте в зазначених поезіях Є. Кононенко смуток, меланхолія, журба простежуються на концептуальному рівні. Смуток письменниці є результатом усвідомлення певних закономірностей дійсності, що виявляють себе в протиріччях між життям і смертю, добром і злом, вірністю і зрадою. До речі, власне поняття «елегія» Євгенія Кононенко повсякчас використовує при називанні новелістичних творів. Можна згадати такі новели, як: «Елегія про старість» (збірка «Новели для нецілованих дівчат»), «Телефонна елегія» (збірка «Книгарня «ШОК»»), «Київська елегія» (збірка «Три світи»). Усе це наштовхує на думку, щодо не випадковості такого жанрового визначення ліричних творів. Бо так можна охарактеризувати і самі новели збірки «Симбалайн», а саме: «Кулон з мадонною», «Життя – театр...», «Перший». Зазначені твори викликають смуток, журбу, сум. Тому можна вести мову про жанр елегійної новели у збірці.

Висновки. Збірка Євгенії Кононенко «Симбалайн» є поліжанровою та поліпроблемною. У центрі уваги авторки перебуває українська жінка (іноді – чоловік), з її прагненнями до свободи, самореалізації, щастя. Домінуючим у книзі є жанр елегійної новели, оскільки основна мета письменниці – сконцентрувати увагу на зображенні внутрішнього світу персонажів в одному епізоді, розкрити їх переживання та настрої, які, як правило, викликають смуток. Новаційними є й авторські жанрові моделі повістей «Симбалайн» (лірична інтелектуально-психологічна повість) та «Альбіна» (соціально-психологічна повість сповідального типу з елементами кримінально-детективного жанру). Загалом збірка позначена оригінальністю та новаторством на жанрово-композиційному рівнях та дає уявлення про тенденції розвитку сучасної української літератури.

Література:

1. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: монографія. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.
2. Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів: жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2009. 519 с.

3. Зборовська Н. Феміністичний триптих Євгенії Кононенко в контексті загальноукраїнської проблематики. *Слово і Час*. 2005. № 6. С. 57–68.
4. Кононенко Є. Симбалайн. Повість, новели, поезії. Львів : Кальварія, 2015. 160 с.
5. Фашенко В.В. У глибинах людського буття: літературознавчі студії. Одеса : Маяк, 2005. 546 с.
6. Авксентьева Г. Творчість Є. Кононенко: жанрово-родовий аспект. *Сучасна філологія: актуальні наукові проблеми та шляхи вирішення*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23–24 квітня 2021 р.). Одеса, 2021. С. 7–9.
7. Авксентьева Г. Інтертекстуальні аспекти прози Є. Кононенко. *Проблеми сучасного літературознавства*: зб. наук. праць. Одеса, 2017. Вип. 24. С. 97–104.
8. Гурбанська А. Українська повість 60 – 80-х рр. ХХ ст.: проблеми жанру, генетичні джерела та художні доміанти. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер.: Філологічні науки*. Кіровоград, 2009. Вип. 85. С. 140–150.
9. Токмань Г. Літературні семінари про сучасну літературу: екзистенціально-діалогічне прочитання новел Василя Портяка і Євгенії Кононенко. *Токмань Г. Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту: вибрані студії*. Ніжин, 2016. С. 281–300.
10. Пахаренко В. Основи теорії літератури: навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2009. 296 с.

Avksentieva G. Author genre models in Eugenia Kononenko's collection "Cymbaline"

Summary. The paper examines the genre specifics of Eugenia Kononenko's collection "Cymbaline". The scientists N. Kopistyanska, A. Gurbanska, V. Pakharenko characterize the genre features of the prose.

It was found out that the writer is quite attentive to the design and compilation of prose collections. It should be emphasized that it is about the analyzed collection. The collection "Cymbaline" include ten artistic texts the interpretation of which the author's genre definition of his novel, four novels and five poems were taken into account. Objection is caused by the first work of the book ("Cymbaline") it was proved that the specified text does not belong to the novel genre. It was determined that "Cymbaline" has a complicated structure, so it is a story by genre. In poetics sphere it is characterized by such features as lyricism, psychologism, intellectual protagonists. According to the genre variety "Cymbaline" is a lyrical intellectual-psychological story.

Special attention is paid to the story "Albina". It was shown the use of the author's form of lyrical appeal, the retrospective type of composition. It should be emphasized that in this text there are a number of secondary characters in addition to the protagonists. It was determined that "Albina" is a socio-psychological story by genre.

It is specially noted that the other prose works in the collection have features of the short story genre. They are characterized by such features as laconicism, a fragmentary dynamic plot, lyricism, and psychologism. The emotional sphere is represented by feelings of sadness and sorrow. These short stories are defined as elegiac.

In the composition of the collection epic texts alternate with lyrical texts. Lyrical texts are perceived as a philosophical epilogue to stories and short stories. Poetries are written in the genre of sonnet and elegy. Eugenia Kononenko's collection "Cymbaline" has searching and innovative character.

Key words: genre, story, short story, psychologism, elegy, sonnet.